

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра мистецтвознавчої експертизи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.
« _____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СХІДНОХРИСТІЯНСЬКЕ МИСТЕЦТВО

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація
освітній рівень третій (доктор філософії)
вид дисципліни за вибором

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма підсумкового контролю: диференційований залік

Викладач: Зосім Ольга Леонідівна, доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: **Зосім Ольга Леонідівна**, доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи

(підпис)

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри

(підпис)
(прізвище та ініціали)

(підпис)
(прізвище та ініціали)

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р. Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «___» _____ 20__ року № ___
Голова науково-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ року

1. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Східнохристиянське мистецтво» належить до переліку дисциплін за вибором. Вона має ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними питаннями східнохристиянського мистецтва доби від середньовіччя до сучасності. Дисципліна дозволяє здобувачу вищої освіти актуалізувати та удосконалити категоріальний апарат, випрацьований сучасним мистецтвознавчим дискурсом задля формування належного рівня наукової та культурної компетенції в царині світового сакрального мистецтва, розвиває вміння кваліфіковано відобразити результати власних наукових досліджень у адекватних формах, прийнятних сучасною наукою.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є східнохристиянське мистецтво від середньовіччя до сучасності як етап розвитку світового сакрального мистецтва.

Для засвоєння дисципліни здобувачі вищої освіти мають знати визначальні тенденції історії світового та українського сакрального мистецтва, категорії логіки, філософської науки, в т.ч. етики, естетики, релігієзнавства.

Міждисциплінарні зв'язки: предмет «Східнохристиянське мистецтво» базується на знаннях, спільних для таких дисциплін як: інформаційні технології в практиці наукових досліджень, мистецтво у соціокультурному розвитку суспільства, антропологія мистецтв, історіографія і методологія дослідження мистецтва.

2. Мета дисципліни: ознайомлення з напрямками наукових досліджень в галузі східнохристиянського сакрального мистецтва, характеристика наукового доробку світових та українських вчених у вказаній царині.

3. Завдання (навчальні цілі): згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі мистецтвознавства, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні: - здатність до освоєння та системного аналізу через наукове сприйняття і критичне осмислення нових знань з дисципліни; - здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах соціокультурному прогресу суспільства; - здатність до спілкування з колегами, широким академічним товариством та громад кістю як на національному так і на міжнародному рівні для вирішення наукових проблем; - розуміння значення дотримання етичних норм при проведенні наукового досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності; - формування компетентностей академічної доброчесності; - здатність до саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя.

фахові: - орієнтація в основних напрямках досліджень в галузі сакрального мистецтва та знання наукового доробку світових й українських вчених у даній царині наукового знання; - уміння аналізувати засоби виразності мистецьких творів доби середньовіччя; - здатність використовувати отриманий комплекс знань для самовдосконалення власних творчих якостей в процесі професійної діяльності.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знання: - категоріальний апарат з дисципліни задля формування належного рівня культурної та наукової компетентності; - основні напрямки наукових досліджень в царині сакрального мистецтва; - основні етапи розвитку європейської історії від античності до сучасності; - основні виражальні засоби образотворчого мистецтва та архітектури; - на достатньому рівні одну з європейських мов для читання фахової літератури; - знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

Вміння: - аналізувати теоретичні і практичні проблеми східнохристиянського сакрального мистецтва як царини міждисциплінарних досліджень; - характеризувати основні напрями розвитку східнохристиянського сакрального мистецтва в його історичній ретроспективі й перспективі; - кваліфіковано відображати результати власних наукових досліджень у відповідних теоретичних формах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток (%) у підсумковій оцінці з дисципліни
<i>Код</i>	<i>Результат навчання</i>			

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (не обов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)														
Програмні результати навчання (назва)														

7. Схема формування оцінки (згідно п. 7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.).

7. Схема формування оцінки (згідно п. 7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.).

7.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗР1* (тест): – 20 балів/ 12 балів **.
2. Контрольна робота з тем ЗР2 (тест): – 15 балів/ 9 балів.
3. Самостійне завдання 1: РН 1.2. – 25 балів/ 15 балів.
4. Самостійне завдання 2: РН 1.3. – 20 балів/ 12 балів.
5. Підсумкова контрольна робота (залік): – 20 балів / 12 балів.

* ЗР – змістовий розділ.

** максимальний бал/ порогів бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: диференційований залік.

7.2. Організація оцінювання.

Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійних завдань), а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).

Зразки тестових завдань для контрольних робіт, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у Навчально-методичному комплексі з даної дисципліни.

Зміст курсу поділений на змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає лекції, самостійну роботу здобувачів вищої освіти, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Наприклад, якщо два змістовні розділи, тоді 1 (ЗР1) входять теми 1 – 4, у змістовий модуль 2 (ЗР2) – теми 5 – 7.

<u>Змістовий розділ 1</u>		<u>Змістовий розділ 2</u>		Підсумкова робота / залік
45 залікових балів (максимум)		35 залікових балів (максимум)		
Самостійна робота	Контрольна робота	Самостійна робота	Контрольна робота	
25 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)	15 (максимум)	

Умовою допуску до підсумкової роботи (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Залік виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право, отримати підсумкову оцінку

за диференційований залік за результатами контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.

Присутність всіх здобувачів вищої освіти на диференційному заліку є обов'язковою.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73		D
60-63	Задовільно	E
35-59		FX
1-34	Незадовільно	F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

	Назва тем	Кількість годин			
		Усього	У тому числі		
			л.	пр.	с.р.
1.	Вступ. Загальна характеристика мистецтва Візантійської імперії	12	4		8
2.	Мистецтво IV–VII ст. Мистецтво періоду іконоборства	13	4		9
3.	«Македонське Відродження»	13	4		9
4.	«Палеологівський Ренесанс»	13	4		9
5.	Мистецтво Болгарії, Македонії, Сербії, Чорногорії	13	4		9
6.	Мистецтво Молдови та Румунії	13	4		9
7.	Мистецтво Грузії та Вірменії	13	4		9
	Разом	90	28		62
	Форма контролю	Залік			

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 28 год.

Самостійна робота – 62 год.

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Асеев Ю. Шедеври світової архітектури. Київ, 1982.
2. Бычков В. Малая история византийской эстетики. Київ, 1991.
3. Клеваев В. Лекции по истории искусства. Киев, 2007.
4. Лихачева В. Искусство Византии IV–XV вв. Москва, 1981.
5. Остащук І. Б. Християнський сакральний символізм: релігієзнавчо-філософський дискурс: монографія. Київ: Автограф, 2011.
6. Романенкова Ю. Історія пластичних мистецтв. Київ, 2008.
7. Уайбру Х. Православная литургия. Развитие евхаристического богослужения византийского обряда. Москва: Библийско-богословский институт, 2000.
8. Федь І. А. Трансцендентальні та культурологічні виміри феномену української ікони: автореф. дис. ... д-ра філос. наук: 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ: ДАКККіМ, 2006.

Додаткові:

1. Герчанівська П. Е. Українська народна культура: християнський вимір: монографія. Київ: Університет «Україна», 2011.
2. Еліаде М. Священне і мирське. Міфи, сновидіння і містерії. Мефістофель і андрогін. Окультизм, ворожбитство та культурні уподобання / Пер. Г. Кьорян, В. Сахна. Київ: Основи, 2001.
3. Кримський С. Б. Під сигнатурою Софії. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008.
4. Лещенко А. М. Експлікація християнського сакрального мистецтва: коеволюційно-резонансний контекст: автореф. дис. ... д-ра філос. наук: 09.00.11 «Релігієзнавство». Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016.
5. Муравська О. В. Східнохристиянська парадигма європейської культури і музика XVIII – XX століть: монографія. Одеса: Астропринт, 2017.
6. Хейзинга Й. Осень Середньовіччя. Москва, 1988.
7. Холл Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве. Москва, 1999.
8. Эко У. История средневековой эстетики. Санкт-Петербург, 2004.

Інтернет-ресурси:

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

www.nibu.kiev.ua/ – Національна історична бібліотека України

<http://library.nakkkim.edu.ua/> – електронний каталог Національної академії керівних кадрів

культури і мистецтв

<http://elib.nplu.org/> – електронна бібліотека «Культура України»

http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека